

SAYISAL ZÜMRE TOPLANTI TUTANAĞI

I. Toplantı Bilgileri

Toplantının Adı : Sayısal Zümre Toplantı Tutanağı
Tarih : 20 Kasım 2025
Saat : 20:30
Yer : Google Meet
Katılımcılar : Sayısal Zümresi Öğretmenleri

II. Gündem Maddeleri ve Alınan Kararlar / İfadeler

Toplantıda aşağıda belirtilen gündem maddeleri sırasıyla ele alınmış olup, katılımcıların görüş ve beyanları kayıt altına alınmıştır.

1. Türkiye yüzyılı maarif modeli ile ilgili görüşler

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli' hazırlanırken özel gereksinimi olan öğrenci ve öğretmenlerin, özelde de görme engellilerin dikkate alınmadığı düşünülmektedir. Ancak görme engellilerin de bu modelin ve bu eğitim sisteminin bir parçası olduğu unutulmamalıdır. Modelde yer alan içerikler farklılaştırma ve zenginleştirme başlıklarında verilmekte ancak bu içeriklerin de görme engelli öğrencileri ve gören öğrencilerle çalışan görme engelli öğretmenleri kapsamadığı ifade edilmektedir. Beraberinde bu modelin gelişile birlikte iş yükü artmaktadır. Ayrıca etkinlik sayısı oldukça fazladır. Bununla birlikte içerik oldukça zengin ve donanımlıyken bu içerikleri uygulayacak ortam ve zaman yetersiz gelmektedir.

2. Ders materyalleri ile ilgili görüşler

Kabartma ders kitabı zamanında gelmemektedir. Ders kitaplarında yer alan içerikler görme engellilere uygun değildir. Kabartma ders kitaplarındaki betimlemeler yetersizdir ve kabartma kitaplarda kabartma şekiller bulunmamaktadır. Ders kitaplarında etkinliklerin sayısı fazla olduğundan zaman sorunu yaşanmaktadır. Bu nedenle programın uygulanmasında sorunlar yaşanabilmektedir. Ders kitaplarının sesli ve e-kitap formatı bulunmamaktadır. EBA platformunda pdf formatı bulunmakta ancak bu görme engellilerin ekran okuyucuları tarafından etkin kullanılamamaktadır. Aynı zamanda bu pdf içeriklerdeki görsellerin ne olduğu da anlaşılmamaktadır. Bu pdf formatındaki kitapların Word gibi formatlara dönüştürülmesi sırasında çeşitli sorunlar yaşanmakta ve böyle bir durumda da pek de kullanışlı olmamaktadır. Basılı kitaplarda görsel olduğundan görme engelli öğretmenlerin kullanımı oldukça zorlaşmaktadır. Bununla birlikte ders kitaplarında karekodlar bulunmakta ancak bu karekodlar görme engelli öğretmenler tarafından kullanılamamaktadır. Ayrıca ders kitaplarında yer alan formlar da erişilebilir değildir.

Görme engelliler okullarında çalışan öğretmenler görme engelli öğrencilere uygun öğrenme materyallerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Gören öğrencilerle çalışan öğretmenlerin de ellerindeki materyallerin erişilebilir olmamasından dolayı etkin kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler kendilerine uygun şekilde ve kendi imkanlarıyla materyal tasarladıklarını dile getirmişlerdir. MEB materyal üretmeli ve bu materyalleri üretirken evrensel tasarım ilkelerini de dikkate alması gerektiği vurgulanmıştır. Bu durumun özel eğitim okullarında çalışan ya da genel eğitim okullarında çalışan tüm görme engelli öğretmenler için geçerli olduğu aktarılmıştır.

3. Sınıf yönetimi ile ilgili görüşler

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile derslerde uygulanan etkinlik sayısı oldukça çoktur. Bu durumda da öğrenciler aşırı etkinlik nedeniyle derse adapte olmakta güçlük yaşamaktadır. Öğrencilerle etkili iletişim kurularak, onlara kendilerini ifade edecekleri ortam ve fırsatlar sunularak sürece aktif

katılımları daha mümkün olmaktadır. Görme engelli sayısal branş öğretmeninin ders materyali tasarlar ve oluştururken kendisi görme engelli ve görenlere anlatıyor olduğundan ayrı bir emek harcamaktadır.

Derslerin yürütülmesinde oyun temelli öğrenme gibi öğrencinin özellikle merkezde olduğu alternatif çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılması gerektiği ve öğrencilerin derse aktif katılımının böylece daha mümkün olacağı ifade edildi. Derste yazı yazdırılmadığı ve bunun etkili olmadığı ifade edildi. Ayrıca ödev vermenin de pek etkili olmadığı belirtildi. Bunun yerine öğrencinin daha günlük yaşamla ilişkilendirebileceği ve proje tabanlı öğretim gibi yöntem ve teknikler üzerinden gitmenin daha öğretici olacağı belirtildi.

4. Okul yönetimi, zümre, branş ve diğer personellerle ilişkiler

Okul yönetimi görme engelli öğretmenle ilk karşılaştığında bir ön yargı ya da olumsuz tutum içine girmekte ve olumsuz bir atmosferin oluştuğu ifade edilmiştir. Her ne kadar daha sonraları bu sorunlar çözülsede bir iz bıraktığı da dile getirilmiştir.

Okul yönetiminin görme engelli öğretmenlere ders dağıtımı yaparken adil davranmadığı, ayrımcı tutu sergilediği ifade edilmiştir.

Zaman zaman okuldaki zümre öğretmenlerinin de görme engeli nedeniyle ayrımcı tutum sergilediği belirtilmiştir. Özellikle görme engelli öğretmeni düşündüğü gibi bir hava sezdirmeye çalışırken aslında kendi bireysel menfaatini öncelediği dile getirilmiştir. Nitekim kendisine sorulmadan, kendi düşüncesi önemsizmeden hareket edildiği belirtilmiştir.

Okuldaki diğer öğretmenlerin de zaman zaman görme engelli öğretmeni koruyucu bir tutum sergilemesi nedeniyle öğrencilerin de görme engelli öğretmenleri yetersiz görmeleri gibi bir durum oluştuğu ifade edilmiştir.

Okuldaki diğer personelin de gören öğretmenlerle daha sağlıklı bir iletişim kurarken görme engelli öğretmenlerle sağlıklı iletişim kurmadığı dile getirilmiştir.

5. Veli ile ilişkiler

Öğrenci velileri ilk defa görme engelli bir öğretmenle karşılaştıklarında bir tedirginlik duymakta, kaygılanmakta ve ne yapacağını bilememektedir. Zaman zaman yaşanan bazı sorunları alakası olmamasına rağmen görme engeli ile ilişkilendirdiği belirtilmiştir. Görme engelli öğretmenin hem öğrenci hem okul yönetimi hem zümre ile ön yargılarla mücadele ederken bir de velilerin olmasının bireyi yorduğu ve motivasyonunu etkilediği vurgulanmıştır.

6. MEB web siteleri ve uygulamaları ile ilgili görüşler (BİP, MEBİ, OBA, EBA, MEBBİS, E-okul vb)

MEB web siteleri ve mobil uygulamaları ya kendisinin erişilebilir olmadığı ya da içeriklerinin uygun olmadığı belirtilmiştir. Hatta yakın zamanda hizmet içi eğitim sürecinde görme engelli öğretmenlerin eğitimi tamamlayamadığı dile getirilmiştir. Ayrıca dijital çağda her an yeni bir güncellemeyle var olan erişilebilirliğin her an yok olabileceği kaygısını taşıdıklarını belirtmişlerdir. MEBİ uygulamasına girilebildiği ancak sağlıklı bir ilerleme kaydedilemediği, uygulamanın amacına uygun kullanılmadığı, MEBİ'den gerektiği kadar faydalanılamadığı vurgulanmıştır.

7. Resmi evrak, duyuru ve haberler ile ilgili görüşler

Evraklar genel olarak erişilebilir formatta sunulmadığı, duyurular için artık MEB'nin BİP kullanma zorunluluğu getirdiği fakat bu uygulamanın da erişilebilir olmadığı dile getirilmiştir. Ayrıca bu platformlarda çoğu zaman görsel şeklinde paylaşıldığı ve bunun da görme engelli öğretmen tarafından

yapay zeka desteğiyle dönüştürüldüğü, ancak yapay zekanın da zaman zaman hatalı bilgi verdiği, bu nedenle belgenin gönül rahatlığıyla okunamadığı vurgulanmıştır.

8. Sınıf defteri, nöbet defteri vb. ile ilgili görüşler

Görme engelli öğretmenler sınıf defteri ya da nöbet defteri doldurulurken gören bireylerden destek aldıklarını belirtmişlerdir. Aslında bunun dijital çağda dijitale taşınarak erişilebilir hale getirilmesi mümkün olduğu ifade edilmiştir. Böylece kolaylaştırıcılık sağlanacağı belirtilmiştir.

9. Okulda ders dışı görevler (Klp, sosyal etkenlik, kurumu temsil eden programlar)

Bazı görevler zaten yönetmeliklerce verilmekte, örneğin bir öğretmene ya sınıf rehberliği ya klp görevi verilmelidir, bu bağlamda görev verilmemekte olduğu ifade edilmiştir. Burada zaman zaman aynı klpteki öğretmenin bir sorumluluk üstlenmediği, işleri görme engelli öğretmenin yaptığı, ancak okul yönetimine kendisinin yaptığını, görme engelli öğretmenin bir sorumluluk almadığı gibi durumlardan söz edildi. Görme engelli öğretmenin yaptığına da genellikle inanılmadığı dile getirildi. Bazı programlarda da genellikle görev verilmediği ve özellikle kağıt üzerinde kalacak görevlerin verilme eğiliminde olunduğu belirtildi.

10. Dilek ve Temenniler

Görme engelli öğretmenler için MEB rehabilitasyon desteği sağlamalıdır. Özellikle görmelerini sonradan kaybedenler ncelenmelidir. Görme engellilerin en çok ihtiyaç duydukları alanlarda desteklenmelidir. Görme engelli öğretmenlerin görünür olmalarını sağlanması gerekmektedir.